

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci **žalobkyně: D. K.**, zastoupena JUDr. Janou Šárovou, advokátkou, se sídlem Radniční 5, České Budějovice, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 31. 8. 2005, č. j. 2 Cad 74/2005 – 12,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované o zastavení výplaty částečného invalidního důchodu.

Žalovaná rozhodla dne 1. 6. 2005 o zastavení výplaty částečného invalidního důchodu s odůvodněním, že průměrný měsíční příjem z výdělečné činnosti u žalobkyně v předchozím kalendářním roce přesahoval 80 % srovnatelného vyměrovacího základu, částečný invalidní důchod proto neměl být vyplácen dle § 46 odst. 1 písm. c) zák. č. 155/1995 Sb. (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). Stěžovatelka v žalobě proti tomuto rozhodnutí nezpochybňovala navýšení vyplacených příjmů v roce 2004, namítla však, že částka ve výši 45 000 Kč, která jí byla vyplacena v tomto roce, byla vyplacena jako náhrada za odměny, na které měla nárok v období od 15. 3. 2002 do 31. 1. 2004. Tuto částku proto není možné

považovat za příjem toliko roku 2004, výpočet průměrného měsíčního výdělku měl být proveden za celé uvedené období.

Krajský soud žalobu projednal v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a neshledal ji důvodnou. Dle jeho názoru z právní úpravy o souběhu částečného invalidního důchodu a příjmů z výdělečné činnosti vyplývá, že relevantní je pouze úhrn příjmů stanovený na základě přehledu o příjmech pojištěnce a vypočtený podle zásad uvedených v ustanovení § 47 zákona o důchodovém pojištění. V daném případě krajský soud považoval za rozhodující, že částka 45 000 Kč, odpovídající nezaplacené části pohyblivé složky mzdy za období od 15. 3. 2002 do 31. 1. 2004, byla zaměstnavatelem stěžovatelce vyplacena v roce 2004, přičemž v tomto roce stěžovatelka pobírala též částečný invalidní důchod. Přestože vyplacená částka se týkala jiného účetního období, rozhodné je období, kdy byla vyplacena, proto byla žalovanou správně zahrnuta do příjmů stěžovatelky za rok 2004.

Stěžovatelka s rozhodnutím krajského soudu nesouhlasila, v kasační stížnosti setrvala na svém názoru, že žalovaná nesprávně posoudila výplatu dlužných částek za odměny, když ji vztahovala pouze k roku 2004. Krajský soud se dopustil nesprávného právního posouzení, stejně jako žalovaná, zejména v aplikaci § 47 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. Toto ustanovení uvádí postup pro stanovení průměrného měsíčního příjmu z výdělečné činnosti, a to na základě přehledu o příjmech z výdělečné činnosti za předchozí kalendářní rok. Náhrada, která jí byla vyplacena, nebyla příjmem z výdělečné činnosti za předcházející rok, ale též za období roku 2002 a 2003. Výpočet průměrného měsíčního výdělku proto musí být učiněn s ohledem na tuto skutečnost. Stejným způsobem postupuje Úřad práce, který při rozhodování o přiznání podpory v nezaměstnanosti vyplacenou náhradu rozpočítává na celé dotčené období. V souvislosti s uvedeným názorem navrhla rozsudek krajského soudu zrušit z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a věc vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaná v písemném vyjádření ke kasační stížnosti vyslovila souhlas s rozhodnutím krajského soudu, navrhla zamítnutí kasační stížnosti jako nedůvodné.

Nejvyšší správní soud napadený rozsudek přezkoumal v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem kasační stížnosti a stěžovatelem uplatněnými důvody, po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ve věci nebylo sporné, že stěžovatelce byla v roce 2004 vyplacena jejím zaměstnavatelem částka 45 000 Kč, která byla náhradou za neuhrazenou pohyblivou částku mzdy za období od 15. 3. 2002 do 31. 1. 2004. Stěžovatelka též nezpochybnila skutečnost, že při jednorázovém zahrnutí této částky do vyměřovacího základu za rok 2004, její průměrný měsíční příjem z výdělečné činnosti přesáhl 80 % srovnatelného vyměřovacího základu, a v takovém případě se dle § 46 odst. 1 písm. c) zákona o důchodovém pojištění důchod nevyplácí. Stěžovatelka nesouhlasila s tím, aby uvedená částka 45 000 Kč byla v celém rozsahu zahrnuta do vyměřovacího základu pro výpočet pojistného na sociální zabezpečení za rok 2004, domnívala se, že do vyměřovacího základu za daný kalendářní rok mají být zahrnuty pouze ty příjmy, které s tímto obdobím souvisí, bez ohledu na to, v jakém časovém okamžiku byly vyplaceny.

Způsob výpočtu průměrného měsíčního příjmu na základě celkového úhrnu příjmů upravuje § 47 zákona o důchodovém pojištění. Dle tohoto ustanovení se stanoví průměrný

měsíční příjem z výdělečné činnosti z úhrnu příjmů z výdělečné činnosti za kalendářní rok; přitom se za příjem z výdělečné činnosti považuje vyměřovací základ pro stanovení pojistného podle zvláštního zákona (jedná se o hrubý příjem před odečtem daně z příjmu a pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na všeobecné zdravotní pojištění). Takovýto příjem je zahrnován do vyměřovacího základu pro výpočet pojistného na sociální zabezpečení (§ 5 odst. 1 a 2 zák. č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti). Podle § 5 odst. 1 zák. č. 589/1992 Sb. je vyměřovacím základem úhrn příjmů zúčtovaných zaměstnanci organizací v souvislosti s výkonem zaměstnání, které zakládá účast na nemocenském pojištění, s výjimkou v tomto ustanovení vyjmenovaných nezapočitatelných příjmů.

Nejvyšší správní soud již v minulosti opakovaně rozhodl, že dle výše uvedených ustanovení se příjem započítává vždy v tom měsíci, ve kterém byl zúčtován. Ve svém rozhodnutí ze dne 21. 12. 2004, č. j. 6 Ads 56/2003 - 62, vyslovil závěr, že: *„Příjem z výdělečné činnosti je vyměřovacím základem pro placení pojistného na sociální zabezpečení podle zákona ČNR č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v tom měsíci, za který byl zúčtován“*. V rozsudku ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Ads 29/2003 - 50, týkající se skutkově i právně shodné věci, Nejvyšší správní soud dospěl k následujícímu závěru, který byl publikován i ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 639/2005: *„Pro účely výpočtu průměrného měsíčního příjmu z výdělečné činnosti ve smyslu § 47 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, je rozhodující, ve kterém měsíci (a tedy i roce) k zápočtu došlo, nikoli za jak dlouhé období byla částka zúčtována; není tedy právně významné, že tato částka představovala jednorázovou náhradu za období delší jednoho roku“*.

Nejvyšší správní soud připouští, že aplikace citovaných ustanovení zákona o důchodovém pojištění mohla v případě stěžovatelky znamenat nepřiměřeně tvrdé důsledky. Takové situaci však nelze předejít nesprávným výkladem práva ve prospěch stěžovatelky, zákonem předpokládaným nástrojem je možnost odstranění tvrdosti dle § 4 odst. 3 zák. č. 582/1991 Sb. Krajský ani Nejvyšší správní soud nejsou v řízení dle s. ř. s. kompetentní provádět odstranění tvrdostí, které se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení, tato pravomoc je dána dle citovaného ustanovení ministru práce a sociálních věcí (který může k odstranění tvrdostí pověřit správy sociálního zabezpečení). Je zcela na uvážení stěžovatelky, zda tento institut využije.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že s účinností od 1. 2. 2006 byla zákonem č. 24/2006 Sb. zrušena část čtvrtá, hlava třetí, díl třetí zákona o důchodovém pojištění, tj. v dané věci aplikovaná ustanovení §§ 46 – 48 tohoto zákona. V důvodové zprávě k návrhu zákona č. 24/2006 Sb. je jako účel této změny uvedena možnost poskytování částečného invalidního důchodu nezávisle na výši dosaženého příjmu z výdělečné činnosti, tj. vázat poskytování důchodu pouze na zdravotní stav pojištěnce. V souladu s přechodnými ustanoveními citovaného zákona by měla být výplata částečného invalidního důchodu stěžovatelky od nejbližší splátky splatné po 1. 2. 2006 obnovena.

I přes zmíněnou změnu zákona Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud byl při projednávání žaloby povinen vycházet ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, kdy ustanovení §§ 46 – 48 zákona o důchodovém pojištění byla platnou součástí právního řádu a žalovaná byla povinna je aplikovat. Jak je uvedeno výše, krajský soud nepochybil ve svém výkladu ustanovení § 47 ve spojení s § 46 odst. 1 písm. c) zákona o důchodovém pojištění, Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru,

že napadené rozhodnutí není zatíženo nezákonností spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V řízení nebyly shledány ani jiné nedostatky, ke kterým by Nejvyšší správní soud dle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlédl z úřední povinnosti, kasační stížnost byla v souladu s § 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s. zamítnuta.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, správní orgán pak nemá právo na náhradu řízení ze zákona, Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti dle § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 19. října 2006

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu